

Windpark De Veenwieken

In het gebied tussen Ommen, Dedemsvaart en Hardenberg is windpark De Veenwieken gepland. In deze nieuwsbrief houden de provincie Overijssel en de gemeente Hardenberg u samen met de initiatiefnemers op de hoogte van ontwikkelingen rond het windpark en de procedures.

In deze nieuwsbrief:

Ontwerpbestemmingsplan en ontwerp inpassingsplan ter inzage

Milieueffectrapport aangepast en ter inzage

Ontwerpbeschikking omgevingsvergunning ter inzage

Hoe ziet het vervolg van de procedure eruit?

Meedenken en meedoen

Duurzame energieproductie

Ontwerpbestemmingsplan en ontwerp inpassingsplan ter inzage

Initiatiefnemers De Wieken BV en Raedthuys Windenergie willen in het gebied tussen de Van Rooijenshoofdwijk, de Verlengde 16e Wijk, het Ommerkanaal, de Schapendijk, de Dwarsweg en de Driehoeksweg Windpark De Veenwieken realiseren, met 5 windmolens in de gemeente Hardenberg en 5 windmolens in de gemeente Ommen. De gemeente Hardenberg wil hieraan meewerken. Omdat de gemeente Ommen heeft aangegeven niet mee te willen werken, hebben de initiatiefnemers het verzoek voor het plaatsen van windturbines bij de provincie Overijssel neergelegd. De provincie kan een inpassingsplan vaststellen en is daarmee 'bevoegd gezag' voor het Ommense deel van windpark De Veenwieken. Het ontwerpbestemmingsplan en ontwerp inpassingsplan liggen binnenkort ter inzage.

Bestemmingsplan en inpassingsplan

Het bouwen en gebruiken van windturbines moet passen binnen het geldende bestemmingsplan. Omdat dit nu niet het geval is, is een nieuw bestemmingsplan gemaakt voor het deel van het windpark dat in de gemeente Hardenberg ligt. Voor het deel dat in de gemeente Ommen ligt, is een inpassingsplan gemaakt. Een inpassingsplan is een bestemmingsplan dat wordt vastgesteld door de provincie. Uit deze plannen blijkt waar de windturbines geplaatst worden, wat de hoogte is, enzovoort.

Gemeenteraad en Provinciale Staten

Het college van B&W van de gemeente Hardenberg en het college van Gedeputeerde Staten van Overijssel hebben het milieueffectrapport, voorontwerp bestemmingsplan en voorontwerp inpassingsplan medio 2015 aan de gemeenteraad van Hardenberg en Provinciale Staten van Overijssel voorgelegd. De gemeenteraad van Hardenberg en Provinciale Staten van Overijssel hebben er eind 2015 mee ingestemd om de inspraakprocedure voor dit initiatief te starten. Wel hebben Provinciale Staten middels een amendement bij de initiatiefnemers de opdracht neergelegd te kiezen voor een stillere windturbine. De gemeenteraad van Hardenberg heeft daarop besloten hetzelfde te vragen voor de windturbines die in Hardenberg zullen komen. Het gaat dan om een turbine die continu in bedrijf kan zijn en waarbij het niet nodig is om de turbine op gezette tijden stil te zetten

om aan de wettelijk geluidsnormen te voldoen. Dit is dus een stillere windturbine dan de wettelijke geluidsnormen voorschrijven.

De initiatiefnemers hebben aangegeven te willen kiezen voor een stillere windturbine in De Veenwieken. Hierdoor is de windturbine zowel bij de nabijgelegen als de op grotere afstand liggende woningen minder hoorbaar. In het ontwerpbestemmingsplan/-inpassingsplan is vastgelegd hoe hoog de geluidsnormen per woning in de omgeving mogen zijn. Zo is dit voor iedereen controleerbaar en door de overheid te handhaven. Ook hebben de gemeenteraad en Provinciale Staten aangegeven dat de maximale tiphoogte (het hoogste punt van de wiek) van een windturbine in windpark De Veenwieken 149,99 meter is. Hierdoor is verlichting op de windmolen niet nodig. Deze maximale tiphoogte is vastgelegd in het ontwerp van het bestemmingsplan/-inpassingsplan.

Reacties op voorontwerp

De voorontwerpen van het bestemmingsplan/-inpassingsplan zijn eind 2015 door de gemeenteraad van Hardenberg en Provinciale Staten van Overijssel vrijgegeven voor inspraak en hebben vanaf eind november 2015 gedurende zes weken ter inzage gelegen. Hierop zijn ongeveer 40 reacties gekomen. Deze reacties hebben ertoe geleid dat het ontwerpbestemmingsplan/-inpassingsplan op enkele punten zijn gewijzigd. Zo is de ligging van enkele ontsluitingswegen gewijzigd. Naar aanleiding van een reactie van Defensie is een onderzoek uitgevoerd naar de werking van de radar van Defensie. Hieruit bleek dat een beperkt aantal typen windturbines in het gebied geplaatst kan worden. Het radarverstoringsonderzoek is opgenomen in het ontwerpbestemmingsplan/-inpassingsplan en de initiatiefnemers moeten hier bij de keuze voor het type windturbine rekening mee houden.

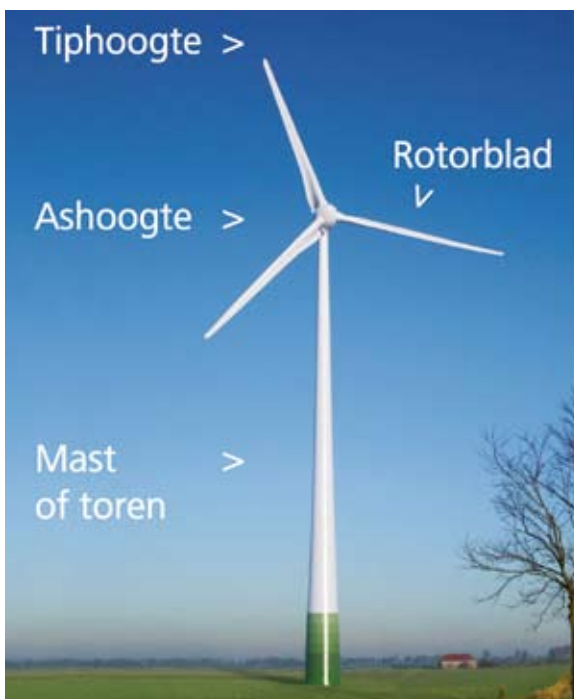
Wat staat in het ontwerpbestemmingsplan/-inpassingsplan?

Op basis van de reacties is het ontwerpbestemmingsplan/-inpassingsplan gemaakt. In beide plannen is precies aangegeven op welke locaties de windturbines gebouwd mogen worden. Deze locaties krijgen een 'bedrijfsbestemming'. Vijf windturbines staan aan de zuidzijde van de oost-west georiënteerde watergang, die precies op de gemeentegrens ligt, en staan op

grondgebied van de gemeente Ommen. De vijf andere windturbines zijn gesitueerd aan de noordzijde van deze watergang en staan in de gemeente Hardenberg. De grond waarboven de wieken draaien krijgt een dubbelbestemming, zodat agrarisch gebruik hier mogelijk blijft.

In het ontwerpbestemmingsplan/-inpassingsplan staat verder dat de windturbines in De Veenwieken een maximale tiphoogte van 149,99 meter hebben. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan het eerdergenoemde door Provinciale Staten aangenomen amendement.

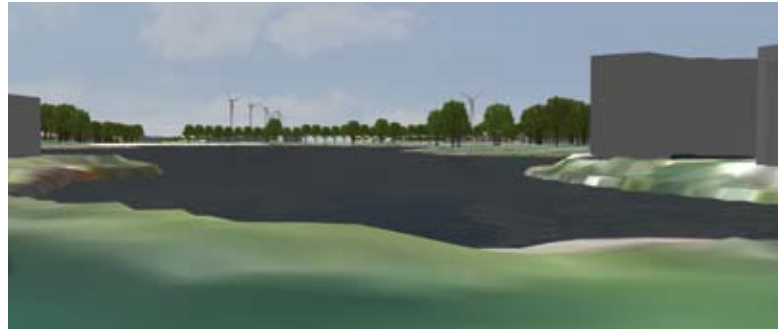
De gemeenteraad van Hardenberg heeft geen amendement aangenomen, maar alsnog besloten om een maximum te stellen aan de hoogte van de turbines. Hierdoor hoeven de turbines niet van luchtvaartverlichting te worden voorzien. Alle windmolens in Windpark De Veenwieken krijgen dezelfde afmeting. De minimale ashoogte is 98 meter en de rotordiameter ligt tussen de 90 en 110 meter. Ook dit is vastgelegd in het ontwerpbestemmingsplan/-inpassingsplan.

In het ontwerpbestemmingsplan/-inpassingsplan is ook vastgelegd waar de toegangswegen voor bouw en onderhoud van de windturbines worden aangelegd en waar kraanopstelplaatsen zijn. Een kraan wordt gebruikt bij de bouw van de turbines, maar moet ook voor onderhoud bij de turbines kunnen komen. De toegangswegen komen uit op de Verlengde Zestiende Wijk aan de noordkant en via kavelontsluitingswegen op de Schapendijk aan de zuidkant.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Hardenberg en het college van Gedeputeerde Staten van Overijssel hebben ingestemd met het ontwerpbestemmingsplan/-inpassingsplan. De procedure wordt nu vervolgd met het ter inzage leggen van de plannen vanaf donderdag 9 juni 2016. Verderop in deze nieuwsbrief leest u meer over de procedure en hoe u kunt reageren op de plannen.

Milieueffectrapport aangepast en ter inzage

In een milieueffectrapport is onderzocht wat de gevolgen zijn voor het milieu van het windpark. Dit rapport onderbouwt het ontwerpbestemmingsplan/-inpassingsplan.

Voorkeur voor 10 windturbines

Het milieueffectrapport (MER) voor De Veewieken is in de eerste helft van 2015 opgesteld. Een MER onderzoekt de gevolgen van een plan voor het milieu. Het is belangrijk om de verschillen in milieueffecten te kunnen laten zien, om uiteindelijk een weloverwogen besluit te kunnen nemen. Daarom zijn vijf verschillende opstellingen van windturbines onderzocht en beoordeeld op uitvoerbaarheid en de milieueffecten (geluid en slagschaduw, veiligheid, ecologie, landschap, duurzame energieopbrengst). Ook is er gekeken naar economische overwegingen zoals de opbrengsten van de turbines. De conclusie in het rapport is dat een windpark met 10 windturbines de voorkeur heeft. Deze opstelling is dan ook in het ontwerpbestemmingsplan/-inpassingsplan opgenomen.

Aanpassingen naar aanleiding van eerste advies commissie m.e.r.

De onafhankelijke Commissie m.e.r. heeft het milieueffectrapport voor windpark De Veewieken beoordeeld. De commissie concludeerde in eerste instantie dat het rapport waardevolle informatie bevat over de milieueffecten van het plan. Wel heeft de commissie geadviseerd om het rapport op enkele punten aan te vullen, omdat belangrijke informatie ontbrak om een goed besluit te kunnen nemen. Hierop hebben de initiatiefnemers verschillende aanvullingen gedaan. Zo zijn aanvullende berekeningen gedaan om de verschillende onderzochte opstellingen beter met elkaar te vergelijken. Ook zijn de milieueffecten en energieopbrengsten berekend van

een type windturbine die stiller is en zonder stilstand kan voldoen aan de wettelijke geluidsnormen, zoals gevraagd door Provinciale Staten en gemeenteraad, en ook daadwerkelijk in De Veewieken geplaatst kan worden. Hierdoor kan in het milieueffectrapport een reëlere vergelijking gemaakt worden. Ook de samenvatting van het milieueffectrapport is herschreven zodat deze duidelijker is.

Aanpassingen na opmerkingen gemeenteraad en Provinciale Staten

Het hoofdstuk over 'gezondheid' in het milieueffectrapport is op verzoek van de gemeenteraad en Provinciale Staten verduidelijkt en uitgebreid. Dit heeft overigens geen gewijzigde resultaten opgeleverd.

Eindadvies commissie m.e.r.

Onlangs heeft de commissie het eindadvies over het aangepaste milieueffectrapport uitgebracht. De commissie is van mening dat de milieueffecten in het milieueffectrapport grondig zijn onderzocht en dat de verschillende opstellingen op de juiste wijze met elkaar vergeleken worden. De commissie oordeelt dat het milieueffectrapport nu de essentiële informatie bevat voor de overheid om een besluit te kunnen nemen, waarbij het milieubelang volwaardig wordt meegewogen.

Het aangepaste milieueffectrapport wordt samen met het ontwerpbestemmingsplan/-inpassingsplan ter inzage gelegd.

Inloopbijeenkomst op woensdag 22 juni

Op 22 juni organiseren de gemeente Hardenberg en de provincie Overijssel een inloopbijeenkomst. Tijdens deze bijeenkomst kunt u de ontwerpen van het bestemmingsplan en inpassingsplan, het milieu-effectrapport en de ontwerp-omgevingsvergunning bekijken. Medewerkers van de gemeente Hardenberg en de provincie Overijssel zijn aanwezig om een toelichting te geven en uw vragen te beantwoorden. Ook de initiatiefnemers zijn aanwezig. De inloopbijeenkomst op woensdag 22 juni vindt plaats in de De Baron (Julianastraat 54, Dedemsvaart), begint om 18.30 uur en duurt tot circa 21.00 uur. U kunt vrij binnenlopen en de informatie bekijken.

Ontwerpbeschikking omgevingsvergunning ter inzage

Initiatiefnemers De Wieken BV en Raedthuys Windenergie hebben op 18 april 2016 bij de gemeente Hardenberg en de provincie Overijssel een omgevingsvergunning aangevraagd voor de bouw van 10 windturbines en de aanleg van bijbehorende voorzieningen, zoals de toegangswegen.

Twee omgevingsvergunningaanvragen

De Wieken BV heeft een aanvraag ingediend voor de bouw van 6 windturbines: 4 op grondgebied van de gemeente Hardenberg en 2 op grondgebied van de gemeente Ommen. Omdat het grootste deel van de windturbines van deze aanvraag in de gemeente Hardenberg ligt, is de gemeente Hardenberg 'bevoegd gezag' en is deze aanvraag bij de gemeente Hardenberg ingediend. Op het onderstaande kaartje is aangegeven om welke turbines het gaat.

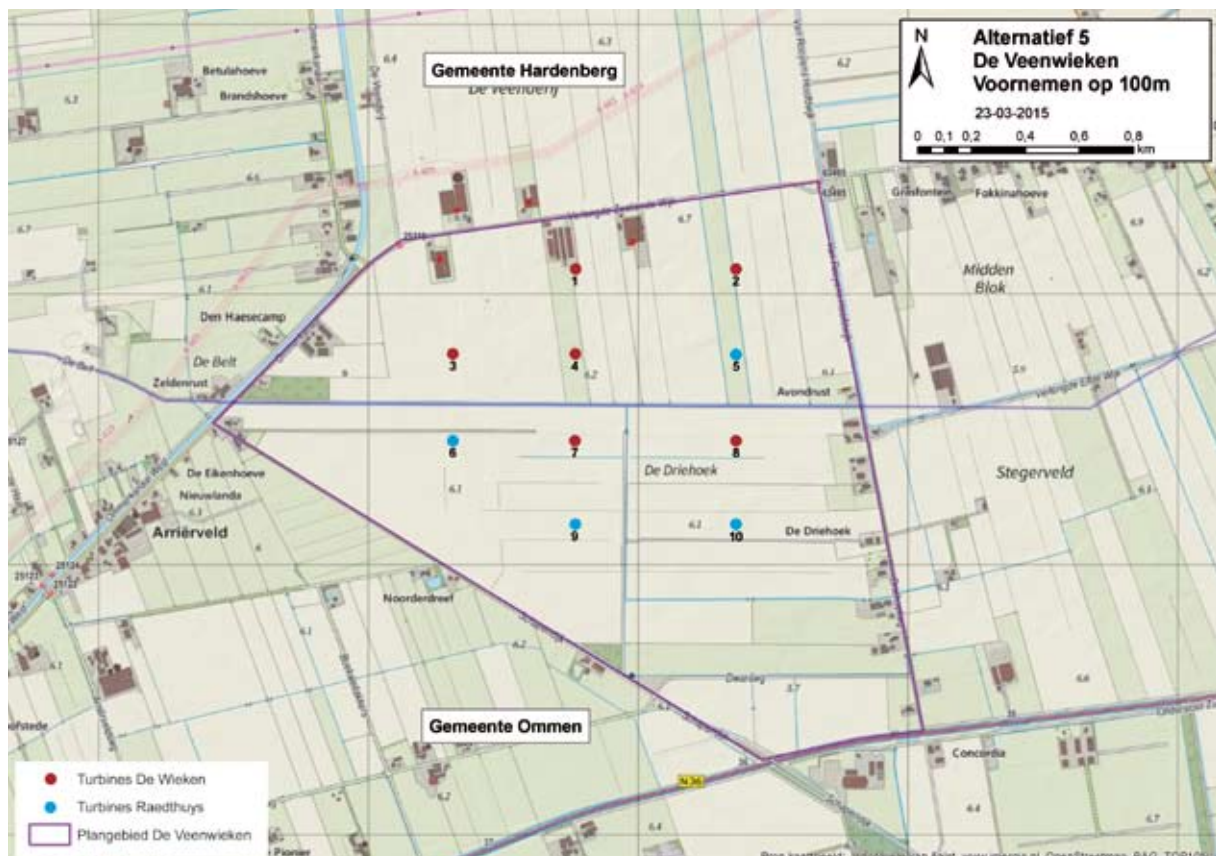
Raedthuys Windenergie BV heeft een aanvraag ingediend voor 4 windturbines: 3 op grondgebied van de gemeente Ommen en 1 op grondgebied van de gemeente

Hardenberg. Ook deze turbines zijn op het onderstaande kaartje aangegeven. Omdat het grootste deel van de windturbines van deze aanvraag in de gemeente Ommen ligt, is deze aanvraag bij de provincie Overijssel als bevoegd gezag in deze situatie ingediend.

Type windturbine

De omgevingsvergunningaanvraag heeft betrekking op de bouw van in totaal 10 windturbines van het type Enercon E-103. Dit type windturbine heeft een ashoogte van 98 meter en een rotordiameter van 103 meter. De tiphoogte van deze turbines bedraagt 149,5 meter. Daarmee wordt voldaan aan de regels uit het ontwerpbestemmingsplan en ontwerp inpassingsplan. Het vermogen van deze windturbine is 2,35 MW. Ook wordt met dit type windturbine voldaan aan de normen voor geluid, slagschaduw en veiligheid.

De ontwerpbeschikkingen van de omgevingsvergunning liggen samen met het ontwerpbestemmingsplan/-inpassingsplan en het milieueffectrapport vanaf donderdag 9 juni 2016 ter inzage. Verderop in deze nieuwsbrief leest u hier meer over.

Hoe ziet het vervolg van de procedure eruit?

Met het ter inzage leggen van het ontwerpbestemmingsplan/-inpassingsplan, het aangepaste milieueffectrapport en de ontwerpbeslissingen van de omgevingsvergunning, worden de ruimtelijke procedures vervolgd.

Terinzagelegging

Het ontwerpbestemmingsplan/-inpassingsplan inclusief het inspraakverslag, het aangepaste milieueffectrapport zijn door de colleges van B&W en GS vrijgegeven om ter inzage te leggen. De documenten liggen vanaf donderdag 9 juni 2016 gedurende zes weken ter inzage. De terinzagelegging wordt op de gebruikelijke wijze gepubliceerd op de websites van de gemeente Hardenberg en de provincie Overijssel, de gemeentelijke informatiepagina van de gemeente Hardenberg in de Dedemsvaartse Courant en namens de provincie Overijssel in weekblad Ommer Nieuws. Tegelijkertijd worden ook de ontwerpbeslissingen van de omgevingsvergunning ter inzage gelegd.

Zienswijze indienen

Tijdens de periode van terinzagelegging is het mogelijk zienswijzen in te dienen bij de gemeenteraad en/of bij

Provinciale Staten van Overijssel. Er wordt zowel bij de gemeente Hardenberg als bij de provincie Overijssel een procedure doorlopen. Dit heeft gevolgen voor de wijze waarop u kunt reageren op de plannen.

Ontwerpbestemmingsplan/-inpassingsplan

- Als u het niet eens bent met het ontwerpbestemmingsplan voor de windturbines op grondgebied van de gemeente Hardenberg, stuurt u een zienswijze naar de gemeente Hardenberg.
- Als u het niet eens bent met het ontwerp-inpassingsplan voor de windturbines op grondgebied van de gemeente Ommen, stuurt u een zienswijze naar de provincie Overijssel.
- Als u het niet eens bent met zowel het ontwerpbestemmingsplan als het ontwerp-inpassingsplan, stuurt u een zienswijze naar de gemeente Hardenberg én naar de provincie Overijssel. U dient dan dus twee zienswijzen in.

Ontwerpbeslissing omgevingsvergunning

- Als u het niet eens bent met de ontwerpbeslissing van de omgevingsvergunning voor de bouw van 6 windturbines door De Wieken BV (waarvan 4 op grondgebied van de gemeente Hardenberg en 2 op grondgebied van de gemeente Ommen), moet u bij de gemeente Hardenberg een zienswijze indienen.
- Als u het niet eens bent met de ontwerpbeslissing van de omgevingsvergunning voor de bouw van 4 windturbines door Raedthuys Windenergie BV (waarvan 3 op grondgebied van de gemeente

Ommen en 1 op grondgebied van de gemeente Hardenberg) moet u bij de provincie Overijssel een zienswijze indienen.

- Als u het niet eens bent met beide ontwerpbeslissingen van de omgevingsvergunning, stuurt u een zienswijze naar de gemeente Hardenberg én naar de provincie Overijssel. U dient dan dus twee zienswijzen in.

Als u een zienswijze wilt indienen over zowel het ontwerpbestemmingsplan/-inpassingsplan als de ontwerpbeslissingen van de omgevingsvergunning, kunt u deze zienswijzen in één brief combineren. U moet in de brief wel duidelijk aangeven dat u zowel een zienswijze indient over het ontwerpbestemmingsplan/-inpassingsplan en de ontwerpbeslissingen van de omgevingsvergunning. Let op: een zienswijze gericht aan de gemeente Hardenberg betekent niet dat u automatisch ook een zienswijze bij de provincie Overijssel indient. U moet dus wel bij zowel de gemeente als bij de provincie een zienswijze indienen.

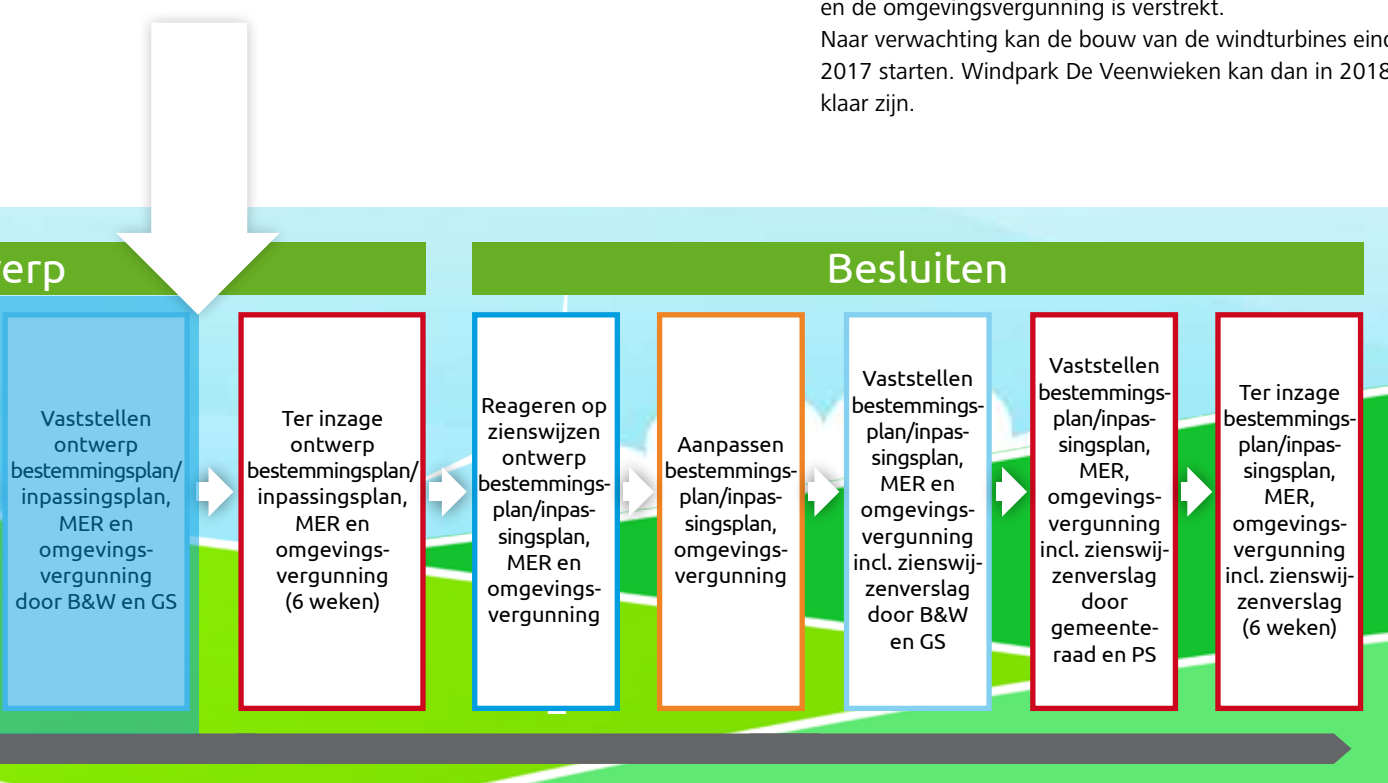
U kunt schriftelijk, mondeling of digitaal reageren. Bij de bekendmaking van de terinzagelegging staat duidelijk aangegeven hoe en waar u kunt reageren.

Vervolg

Na de terinzagelegging worden het bestemmingsplan, inpassingsplan, milieueffectrapport en de omgevingsvergunningen aan de gemeenteraad en Provinciale Staten aangeboden voor vaststelling. De gemeenteraad en Provinciale Staten betrekken de ingediende zienswijzen bij de besluitvorming. Dit gebeurt naar verwachting in het najaar van 2016. Na vaststelling door de gemeenteraad en Provinciale Staten, wordt gesproken van een vastgesteld bestemmingsplan/inpassingsplan. Deze vastgestelde plannen worden opnieuw voor een periode van 6 weken ter inzage gelegd. Er is dan gelegenheid om beroep in te stellen bij de Raad van State. Na afloop van deze beroepstermijn van 6 weken, treden de plannen in werking, tenzij er een verzoek om voorlopige voorziening is ingediend bij de Raad van State. Het bestemmingsplan/inpassingsplan wordt onherroepelijk na afloop van de terinzagelegging van het vastgestelde plan, tenzij er bij de Raad van State beroep is ingesteld. In dat geval wordt het plan pas onherroepelijk na de uitspraak van de Raad van State over het ingestelde beroep, afhankelijk van de strekking van de uitspraak.

Bouw

De bouw van de windturbines kan starten zodra het bestemmingsplan/inpassingsplan in werking is getreden en de omgevingsvergunning is verstrekt. Naar verwachting kan de bouw van de windturbines eind 2017 starten. Windpark De Veenvieken kan dan in 2018 klaar zijn.

Meedenken en meedoen

De realisatie van een windpark heeft impact op het landschap. Daarom vinden zowel de gemeente Hardenberg als de provincie Overijssel het belangrijk dat de initiatiefnemers investeren in de ruimtelijke kwaliteit van de omgeving, zodat het gebied ook in de toekomst aantrekkelijk blijft om in te wonen en te ondernemen. Dit is vastgelegd in de provinciale regeling Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving (KGO). Daarnaast bieden de initiatiefnemers de bewoners van het gebied de mogelijkheid om te participeren in het windpark.

Kwaliteit gebied verbeteren

De gemeente en provincie hebben met de initiatiefnemers afgesproken dat zij een financiële bijdrage leveren aan de landschappelijke ontwikkeling van het gebied De Veenwijken en de omgeving. Zodra de windturbines draaien, storten de initiatiefnemers een bedrag van € 1.500 per Megawatt per jaar, gedurende een periode van 10 jaar, in een fonds. Het is de bedoeling dat de bestemming van dit geld samen met bewoners en belanghebbenden wordt gezocht. Hiervoor zijn in de eerste helft van 2015 werkateliers gehouden, waar is

besproken hoe en op welke manier de kwaliteit van het gebied kan worden verbeterd. Omwonenden hebben aangegeven hierover graag verder te willen praten wanneer de plannen voor windpark De Veenwijken definitief ter besluitvorming aan de gemeenteraad van Hardenberg en Provinciale Staten van Overijssel worden voorgelegd. Dit is naar verwachting in het voorjaar van 2017. Dan krijgen de werkateliers een vervolg.

Participeren

Voor bewoners van het gebied zijn verschillende manieren om te participeren in windpark De Veenwijken. De initiatiefnemers, De Wieken BV en Raedthuys, willen hier samen met bewoners concrete invulling aan geven. Zij werken hiervoor een plan uit, waarbij belanghebbenden die dichterbij het windpark wonen meer kunnen profiteren dan bewoners die op grotere afstand wonen. Dit plan wordt aan Gedeputeerde Staten en het College van B&W voorgelegd. Daarna willen de initiatiefnemers in het najaar opnieuw met de omwonenden in gesprek.

Wilt u hierover meedenken? Stuur dan een mail naar info@windparkdeveenwijken.nl.

Duurzame energieproductie

De tien windturbines in windpark De Veenwijken hebben samen een vermogen van circa 23,5 Megawatt. Dit levert naar verwachting 64 miljoen kilowattuur elektriciteit per jaar op. Hiermee kunnen zo'n 20.000 huishoudens van stroom worden voorzien. Daarmee levert windpark de Veenwijken een aanzienlijke bijdrage aan de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeente Hardenberg en de provincie Overijssel.

Hoeveel energie levert een windturbine op?

De wieken van de windturbine, ook wel rotorbladen genoemd, laten een generator draaien. Dit is een soort dynamo. De generator zet de draaiende beweging van de wieken om in elektrische stroom. Een moderne windmolen met een vermogen van 2,3 megawatt levert per jaar ongeveer 6,4 miljoen kilowattuur energie op. Dit is voldoende stroom voor 2.000 huishoudens, of om 350 sportvelden te verlichten, meer dan 100 kermissen te laten draaien, 100 popconcerten of 30.000 televisies, een jaar lang. Grote windturbines leveren veel meer stroom op dan kleine. Een molen van 180 meter levert bijvoorbeeld al twee keer zoveel energie op dan een molen van 120 meter. Grotere windturbines betekent dus dat er minder turbines nodig zijn om dezelfde hoeveelheid elektriciteit op te wekken.

Duurzame energiebron

Duurzame energie is nodig omdat fossiele brandstoffen opraken. Windenergie is op dit moment de goedkoopste duurzame energiebron. Naast windenergie, zijn ook andere duurzame energiebronnen nodig, zoals bio-energie, zonne-energie (op dak en land) en aardwarmte. Wel is het zo dat deze andere duurzame energiebronnen duurder zijn dan windenergie. Bovendien is Nederland een echt windland. Het waait vaak en hard. Dat maakt dat wind de meest efficiënte vorm van duurzame energie is.

Meer weten?

Wilt u meer weten over windpark De Veenwijken? Neem dan een kijkje op www.windparkdeveenwijken.nl. Hier vindt u informatie van de initiatiefnemers, een overzicht van de veelgestelde vragen en kunt u filmpjes bekijken. Op de website van gemeente Hardenberg en provincie Overijssel vindt u meer informatie over de procedures: www.hardenberg.nl/windenergie of www.overijssel.nl/thema's/ruimtelijke/windenergie. U kunt ook contact opnemen met de gemeente Hardenberg door te bellen naar 14 0523 of door het reactieformulier op www.hardenberg.nl in te vullen. U kunt ook contact opnemen met de provincie Overijssel door te bellen naar 038 499 80 90 of stuur een mail naar postbus@overijssel.nl.